
Herstel voor de totale mens

Hysterie (1)

J.G.Bulthuis

Het herstel van de mens door onze goede God is het ingrijpendste gebeuren na de grootse en immens prachtige scheppingsdaad in Genesis. Dat dit herstel een omvangrijke operatie is, blijkt al uit de ontelbare vormen en gradaties van beschadigingen, noden en problemen waar de mensheid in verstrikt is geraakt. Wil deze restauratie slagen, dan zal er een alles overweldigende kracht en wijsheid en kundigheid tegenovergeplaatst dienen te worden. Wel, door Jezus Christus, Gods Zoon, zal het realiseerbaar zijn. In Hem woont de ganse volheid der godheid lichamelijk. Hij onderwerpt alles aan zijn kracht (Fil.3:21b). Hij maakt ALLE dingen nieuw!

Samengesteld probleem

Vanuit deze werkelijkheid belichten wij in de komende studies een tweede aspect van innerlijke genezing: bevrijding en herstel van de mens die door de geest van hysterie is aangetast.

Innerlijke beschadiging is geen enkelvoudige zaak, maar wordt aangebracht en onderhouden door verschillende invloeden en werkingen. Verwerping staat helaas niet 'op zich zelf', maar opent een deur voor andere vijanden. Om tot een totale genezing van ons leven te komen, is het noodzakelijk een volledig zicht te krijgen op alle aspecten die het probleem veroorzaken en op alle heilsmiddelen die de Heer schenkt.

Voorbeeld

Een illustratie van wat verstaan wordt onder een "samengesteld probleem" is bv. het volgende: Wanneer iemand steelt (een zonde), volgt deze handeling uit bepaalde motieven (psychische of sociale nood). Hij

gaat stiekem te werk (veranderd gedrag) en zal ook gaan liegen en bedriegen (zonde). Daardoor misleidt hij z'n omgeving, die dan weer verkeerd reageert, etc. Zo'n mens, hier dus onze dief, zit in een web van verschillende krachten en werkingen. Het een speelt in op het ander, of roept het ander op.

Zo complex (=samengesteld) is eveneens de situatie van ons beschadigde innerlijk. Met andere woorden: er werken diverse boze geesten in op de mens. Daardoor ontstaat er een probleem, dat door verstrengeling van meerdere invloeden en werkingen een complex geheel vormt. Oplossing daarvan betekent dus een totaalaanpak van alle oorzaken.

Met betrekking tot 'verwerping' ontkomen wij er niet aan om tevens de duidelijke raakvlakken te bespreken en aan te pakken die deze nood heeft met andere psychische verstoringen. Het is dan bij uitstek de geest van hysterie die gretig misbruik maakt van een mens in verwerping. Om dus verder te komen in innerlijk herstel is het voor velen van belang een scherpe kijk te krijgen op hysterie.

Naamgeving

Voor een geroutineerd volle evangelie christen is het de gewoonste zaak van de wereld geworden om boze geesten te benoemen naar hun werking. De bijbel geeft enkele voorbeelden, bv: een geest van zwakte (Luc.13:11) en een waarzeggende geest (Hand.16:16). In de jaren zestig leerden we spreken over streekgeesten, vrome geesten, occulte geesten, hoewel deze termen niet in de bijbel voorkomen. En in ons jargon worden nog vele andere namen gebruikt. Zo ook het woord hysterie. Deze naam vertegenwoordigt een aantal verstorende verschijnselen die we bij mensen tegenkomen. Het is een naamgeving die een bepaald gebied van problemen markeert. Dat deze term - die al heel oud is - ook gebruikt wordt in de psychiatrie is begrijpelijk. Juist daar krijgt men veel te maken met mensen in nood op dit punt. We schreven al eerder dat wij toch ook niet vies zijn van medische termen, indien ze ons helpen bepaalde zaken beter aan te kunnen duiden. Taal is een levend gebeuren en in deze

Openbaring

twintigste eeuw is taal sterk in beweging. Er stroomt konstant een vloed van nieuwe woorden, begrippen en termen naar binnen, zowel uit ons eigen woordgebruik als uit het engels. Op zich moet dat voor ons geen probleem vormen.

Veel belangrijker echter is het gegeven dat de Heer zelf dit woord heeft geschonken. Binnen een jaar kwam door openbaring de term 'hysterie' drie maal op verschillende plaatsen in ons land, bij verschillende gelovigen, in de aandacht. Nooit eerder was er aan gedacht, over gelezen of over gesproken. Het wekte aanvankelijk enige verbazing, maar na onderzoek bleek spoedig hoe trefzeker deze benaming was voor tot nu toe onopgeloste zaken in het pastoraat. Met recht dus een openbaring. Het is al zo dikwijls voor gekomen dat de Heer een enkele aanzet gaf en de gemeente deze onder zijn leiding mocht uitwerken. Ook bij andere aspecten van het evangelie gebeurt dit. Dat er evenwel tegenstand kwam, is eveneens begrijpelijk. En dat niet in de laatste plaats doordat het woord hysterie in de volksmond een nare bijmaak heeft. Er schuilt een spottend, schamper en aanstellerig sfeertje in. Het niet serieus nemen van een mens en zijn gedrag. Als dit woord dan in ons volle evangelie opgenomen wordt, vraagt dit wel een volwassen en verstandelijke benadering ervan en niet een met volkse vooroordelen beladen ondoordachte afwijzing. Mede vanuit de vele ervaringen uit het pastoraat zullen we nu met grote vrijmoedigheid deze zaak gaan doornemen.

Typering

Hysterie is een verschijnsel dat zich op vele manieren kan manifesteren. Het bestaat uit zeer veel facetten. De geest van hysterie zou je kunnen vergelijken met een veelarmige octopus, waarvan iedere arm bezaaid is met zuignappen die, elk voor zich, een werking voorstellen in, met en door mensen. Voordat wij het brede scala van deze werkingen gaan opsommen, is het voor een goed begrip nodig eerst de hoofdeigenschappen van deze geest te leren kennen. Deze zijn te onderscheiden in zes kernwerkingen:

1. Aandacht trekken. Bedoeld wordt dat deze geest de aandacht van zijn slachtoffer opeist en die steeds weer op een bepaalde zaak tracht te richten. Het is een enorme krachtige en aanhoudende veeleiser op dit terrein. Zijn aantrekkingskracht oefent hij ook uit naar andere demonen, die hij dan probeert 'te plaatsen' in het leven van de mens.

2. Overtrokkenheid. Deze macht zet overal "te" voor. De dingen moeten steeds de pan uit rijzen. Nooit maat houdend.

3. Langs ons bewustzijn heen proberen te werken. Het gebeurt aan je. Er wordt niet weloverwogen voor gekozen. Het overkomt je zo maar. Het onderbewustzijn heeft door hysterie de neiging zelfstandig op te treden.

4. Snel en plotseling werkend. Flitsend. Het is gebeurd voor men er erg in heeft. De snelle slang.

5. Ontregelend. Een psychische, lichamelijke en sociale ontregeling van je innerlijk, van je gedrag, van je gezondheid, van omstandigheden.

6. Bevangend. Men komt in de greep van. Als betoverend. Een sterke inbeelding van zaken en ideeën. Verleugenend.

Deze zes hoofdeigenschappen zullen we in het vervolg van de behandeling van dit onderwerp een voor een toelichten met een aantal in de praktijk opgemerkte verschijnselen. Zoals in de studie over verwerping deze aanpak heeft geleid tot herkenning in eigen leven, zo beoogt ook de hier volgende opsomming hetzelfde. Het is een tentoonstellen van de vijand, hem op het spoor komen, om hem te kunnen uitbannen.

Werkterrein

Het hoofdterrein van demonische aktiviteit is de mens(heid). We noemen voor hysterie drie velden:
a. de groep

	<p>b. de denk/gevoelswereld en het gedrag c. het lichaam</p> <p>De punten b. en c. worden uitvoerig belicht. Daar hebben wij in ons leven van alledag het meest mee te maken. Wat punt a. betreft zullen we korter zijn.</p>
<p>A. Massahysterie</p>	<p>Hysterie in en van een groep, ook wel 'massa-hysterie' genoemd, is velen bekend. Uit het recente verleden is het beleid en optreden van de Duitse regeringsleiders voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog een gruwelijk voorbeeld. Zij hebben door hun handelwijze deze vorst der duisternis met zijn horden uit de afgrond doen komen, meer dan ooit tevoren. Vandaar dat sinds die tijd de hele wereld zwanger is van hysterie in een mate die de eindtijd mede zal kenmerken.</p>
	<p>Het gedrag van een aantal voetbalfans in de stadions is in deze tijd een weerzinwekkende vorm van groepshysterie. Maar ook de rage van plotseling opkomende volksverschijnselen waar 'je toch aan mee moet doen' wordt in gang gezet door de geest van hysterie. En wat dacht u van het veel - in de wintermaanden - gehoorde: de griep komt er aan. Een onvermijdelijkheid spreekt er uit; "we" krijgen het vast ook.</p>
<p>De bijbel</p>	<p>In de bijbel komt de lezer regelmatig massahysterie tegen. Het volk Israel 'kon er wat van'. Denk eens aan het gedrag van dat volk tijdens de tocht door de woestijn. En in het Nieuwe Testament de hysterie in Efeze rond persoon en werk van Paulus aldaar. Of de kudde zwijnen (dieren) die zich in het meer stortte, vooraf gegaan door de storm (de natuur) op het meer. Of het hele gebeuren voor en tijdens kruisiging van onze Heer. Als een blinde, redeloze en tomeloze storm raast de hysterie door de menigte en sleept de massa mee.</p>
<p>Vandaag</p>	<p>Voorbeelden te over: Een heel gezin op stelten, een klas leerlingen door 't dolle heen, een opgeruide menigte rond bv. een kraakpandincident, sommige uit de hand</p>

	<p>gelopen demonstraties, een via roddel opgefokte gemeente. Ja, ook daar probeert deze vijand allen achter zich aan te krijgen.</p> <p>De lezers zullen zelf wel deze lijst kunnen aanvullen. Onze bedoeling ervan is: ziet u het? En ons uiteindelijke doel: ga er niet in mee! Begrijpt u Jezus, toen hij de schare overziende, zei: Ze zijn voortgejaagd en afgemat. Wat een scherp doorzicht heeft de Meester; wat een innerlijke ontferming voor die schare..</p> <p><i>Verschijnselen</i></p> <p>We komen nu tot onze beloofde inventarisatie van een aantal verschijnselen van hysterie, allereerst in het denken, het gevoelen en het gedrag van de mens (punt b.). De scheiding tussen deze drie gebieden is eigenlijk kunstmatig, want in het dagelijks functioneren van mensen hangen deze drie zeer nauw met elkaar samen.</p> <p><i>B. Het denken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * Be(ge)vangen worden en blijven van (in) bepaalde gedachten. Gedachtespinsels spoken door het hoofd. Men kan er soms niet van slapen. Het maalt maar door. * Het kan leiden tot piekeren, een probleem gaat vastzitten in het denken. * Het kan leiden tot bezorgdheid. Allerlei zorgen passeren onophoudelijk de revu in het bewustzijn. * Irreële fantasie n. Of hoogdravende, of angstige (onheil), of kleinerende. De fantasie overschrijdt steeds de grens van de werkelijkheid en het redelijke. * Chaotisch denken, ongeordend. Dus het praten als een 'kip zonder kop'. Niet meer voor rede vatbaar zijn. Doordraven in denken en vaak ook praten. * Suggesterend. Deze macht probeert allerlei gedachten aan te praten. Ze worden ongevraagd opgedrongen. Suggesties kunnen diep vallen, zodat ze serieus genomen worden, geloofd worden. Ze gaan deel uit maken van de overleggingen en helaas ook wel eens van het handelen. * Een stapje verder is het gaan vastzitten aan een bepaald idee, mening, zorg. We noemen dit fixatie. Men moet er aan denken. Men ziet niets anders
--	--

Het gevoelsleven

meer voor ogen dan dat ene. Gevolg kan zijn dat men er steeds over spreekt, of andere belangrijke zaken niet meer ziet.

- * Wordt zo'n vastgewortelde gedachte een nood, een druk, dan spreekt men van obsessie. Een onontkoombare gevangenschap, een last, een benauwende situatie. Men zegt wel eens: hij is er door bezeten. En inderdaad, de macht van hystericiteit heeft met gebruikmaking van geweld die mens in zijn macht.
- * Min of meer ziekelijk wordt deze toestand indien er wanen, fobies en complexen uit voortkomen. Vanuit het verleugende en gedwongen denken verandert op bepaalde punten het gedrag van die mens. Het een en ander leidt nog al eens tot vereenzaming, tot opgeslotenheid ten opzichte van de omgeving.

- * Een gespannenheid, zenuwachtigheid. Lang niet altijd om duidelijke redenen. Nee, zo maar. Men weet eigenlijk niet waarom.
- * Opgewondenheid. Opgeblazen gevoel. Opgepept.
- * Rusteloosheid, gedreven neigingen tot...
- * Onheilgevoelens. Onbestemd. Er dreigt iets, er hangt iets in de lucht. Toch is daar echter geen aanwijsbare aanleiding voor.
- * Angstgevoelens. Ook weer zonder enige grond, of het moet weer de suggestie zijn.
- * Paniek. Het machteloze, bange gevoel jaagt door je heen. "Help, we vergaan, Here!"
- * Verlamdend. Men weet niet meer hoe te handelen. De omgeving roept: "Sta daar niet te staan, doe iets!" Maar je kunt niet.
- * Depressief. Meestal door ingebeeld negatieve gedachten. Ook soms zo maar. Een stemming over je.
- * Verdrietig. Van binnen een huilen. Maar ook hier niet weten waarom eigenlijk.
- * Beklemming. Alles benauwt je. Vaak door zorgen.

De lezer zal het opgemerkt hebben: hysterische

gedachten en gevoelens missen iedere grond aan realiteit,
aan waarheid. Alles stoelt op de werking van deze
demon. Het grote bedrog!